

Svar på skriftligt spörsmål SSS 38/2015 rd

Svar på skriftligt spörsmål om koncentration av rättsmedicinska undersökningar i östra Finland till Kuopio

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärande talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 38/2015 rd undertecknat av riksdagsledamot Satu Taavitsainen /sd:

Har koncentrationen av rättsmedicinska undersökningar i östra Finland och kostnaderna för dem övervägts ur de statliga aktörers synvinkel vilkas verksamhet påverkas av beslutet och ämnar man se över koncentrationen på nytt, så att det inte blir polisen som får stå för kostnaderna?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Bestämmelser om utredning av dödsorsaken, inklusive rättsmedicinsk utredning av dödsorsaken, ingår i lagen (459/1973) och förordningen (948/1973) om utredande av dödsorsak. Enligt 12 b § i lagen hör ledningen och övervakningen av verksamhet som hänför sig till utredning av dödsorsak till Institutet för hälsa och välfärd. Institutet för hälsa och välfärd har ansvaret för den rättsmedicinska obduktionsverksamheten. Enligt 10 § 1 mom. i förordningen åligger det polisen att sörja för de liktransporter som direkt föranleds av verkställandet av rättsmedicinsk obduktion, i enlighet med av inrikesministeriet utfärdade allmänna föreskrifter.

Inom rättsmedicinen genomfördes den 1 januari 2010 en reform som innebar att länsstyrelsens rättsmedicinska verksamhet i samband med nedläggningen av länsstyrelserna koncentrerades till en ny enhet för rättsmedicin vid Institutet för hälsa och välfärd (THL). När det gäller den rättsmedicinska verksamheten för utredande av dödsorsak var målet med omorganiseringen att samordningen skulle bli bättre och att den fortsatta verksamheten därigenom i framtiden ska kunna säkerställas på ett nationellt enhetligt sätt och med en hygglig standard. Dessutom konstaterades att efter att uppgifterna har flyttats över ska THL närmare börja utreda olika modeller för omorganiseringen (RP 151/2009 rd). THL utarbetade också en rättsmedicinsk utvecklingsplan för 2010-2015, där man föreslog mål och åtgärder för att utreda problempunkter inom rättsmedicinen. THL har under social- och hälsovårdsministeriets ledning genomfört målen i utvecklingsplanen på flera olika sätt.

I utvecklingsplanen anges som ett mål att koncentrera obduktionerna till orter med universitetssjukhus. I planen motiveras målet särskilt med omständigheter i anslutning till bristen på rättsläkare. I större enheter finns flera rättsläkare tillgängliga, vilket gör systemet mindre sårbart. Som motivering hänvisas bland annat till läkarnas utbildningsmöjligheter samt nyttan med enhetlig praxis och koncentration av administrationen. I THL:s utvecklingsplan förutspås att koncentrationen kommer att medföra kostnader. Det primära målet med de åtgärder

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 38/2015 rd

som föreslagits i utvecklingsplanen är enligt planen inte kostnadsbesparingar utan målet är att trygga fortsatt rättsmedicinsk verksamhet i hela landet och säkerställa en viss standard på arbetet. Koncentrationen har avancerat så att rättsmedicinska obduktioner utförs på sex orter, utöver de målsatta orterna endast i S:t Michel, medan det 2010 fanns 21 obduktionsorter.

Genom att skapa kompetenscentrum kan man på olika sätt påverka problempunkter inom rättsmedicinen. Utvecklingsarbete har bedrivits för att minska antalet rättsmedicinska obduktioner så att medborgarnas rättsskydd inte äventyras. Målet är att minska antalet obduktioner ytterligare, vilket kan uppnås bland annat genom att utveckla konsultationsåtgärderna.

Vid social- och hälsovårdsministeriet arbetade från den 6 juni 2011 till den 31 december 2012 en styrgrupp för rättsmedicin och rutiner för konstaterande av döden. Styrgruppen skulle bland annat utreda nödvändiga lagändringar i anslutning till konstaterande av döden och utredning av dödsorsak samt bereda ett förslag till en ändamålsenlig helhetslösning för de rättsmedicinska kostnaderna. Styrgruppen föreslog en totalreform av lagstiftningen om utredande av dödsorsak. När kostnadsstrukturen bedömdes märkte styrgruppen att inom den rättsmedicinska verksamheten är det olika organisationer som beställer, producerar och betalar rättsmedicinska obduktioner. I enlighet med sitt uppdrag beredde styrgruppen ett förslag till helhetslösning för de rättsmedicinska kostnaderna. Enligt styrgruppens åsikt borde en instans ansvara för anslaget för verksamheten. Styrgruppen rekommenderade en modell där THL ansvarar för hela ekonomin efter en övergångstid. Enligt styrgruppen har det emellertid inte varit ändamålsenligt att genomföra kostnadsöverföringen i en situation där effekterna av sättet att betala kostnaderna ännu inte har kunnat utredas i fråga om samtliga parter verksamhet. Styrgruppen föreslog att en ny arbetsgrupp skulle bereda lagändringarna och fortsätta att utreda den rättsmedicinska kostnadsstrukturen. Styrgruppen behandlade också polisens transportkostnader och ansåg att saken borde behandlas i den arbetsgrupp som inrättas som fortsättning på styrgruppen.

På grund av social- och hälsovårdsministeriets resurser har det ännu inte tillsatts någon arbetsgrupp för att fortsätta styrgruppens arbete. Saken har emellertid beaktats i social- och hälsovårdsministeriets verksamhetsplan för 2015. Ett beslut om tillsättande av arbetsgruppen håller på att beredas. Enligt ministeriets uppfattning är lösningen att koncentrera obduktionerna en motiverad del av utvecklingen av rättsmedicinen. Enligt ministeriets uppfattning bör man med dagens offentliga ekonomi sätta lösningar som syftar till att dämpa kostnadsökningen i fokus när beredningen fortsätter.

Helsingfors den 2 juli 2015

Familje- och omsorgsminister Juha Rehula